

Jaarverslag 2018

Vereniging Zaan Erfgoed

Het bestuur en de commissies van de vereniging hebben een uitzonderlijk druk jaar beleefd in 2018.

De zoektocht naar een nieuwe voorzitter werd afgerond met de benoeming van Ron Kiburg tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) in de Paaskerk op 7 april, waar het thema werd verzorgd door de commissie Zaan Maritiem over de historische scheepsbouw in de Zaanstreek.

Daarvoor had het bestuur al een programmavergelijking opgesteld en gepubliceerd van de partijen die deelnamen aan de gemeenteraadsverkiezingen, waar ROSA nipt als beste monumentenpartij uit kwam.

Op 23 april werd op initiatief van het bestuur de vereniging Historisch Zaandam formeel opgericht, waardoor nu in alle voormalige gemeenten een historische vereniging actief is. Het bestuur heeft schriftelijk gereageerd op de gemeentelijke nota Dijken, linten en paden, een cultuur-historische verkenning van de oude (dorps)kernen in het kader van de komende Omgevingswet. Deze nota vormde ook het thema voor de jaarlijkse, wederom goed bezochte, bijeenkomst van het Platform Zaanse Geschiedschrijving in mei, waarin alle erfgoedorganisaties in de Zaanstreek vertegenwoordigd zijn.

Het bestuur heeft volop geparticipeerd in de totstandkoming van de Ontwikkelstrategie Zaanse Schans 2030. Daarnaast heeft de vereniging, gedeeltelijk succesvol, aangedrongen op een betere handhaving op de Schans om de commercialisering een halt toe te roepen. Op hoofdlijnen is het bestuur content met de uitkomsten van haar inbreng bij zowel het ontwerpbestemmingsplan Kalverringdijk Noord als bij de ontwikkeling van het Jacob Visterrein, vlak ten noorden van de Zaanse Schans.

Succesvol was de vereniging ook met haar inbreng bij het vernieuwen van bruggen zoals de Wolfsrakbrug (nu Bartelsluisbrug geheten), de Engewormerbrug en enigszins bij de brug bij Haalderbroek. Ook bij de brug en een eventuele heropening van de Bartelsluis speelt de inbreng van de vereniging een belangrijke rol. Een actie van de vereniging richting HHNK, om een deel van het dijkprofiel tussen Wormerveer en Westknollendam niet ingrijpend aan te tasten, is door het Hoogheemraadschap gehonoreerd.

De Zaan Erfgoedmarkt in de Oostzijderkerk was weer een groot succes. Jan Hamming, burgemeester van Zaanstad, en zijn vrouw hebben daar de publieke start van de vereniging Historisch Zaandam aangekondigd en zij hebben zich gedurende 1,5 uur laten informeren door alle standhouders op de markt. De markt werd afgesloten met het eerste concert van het pas gerestaureerde kerkorgel.

In de Forbozaal van het Zaantheater is ook dit jaar weer, in samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad, de Grote Zaanse Geschiedenisquiz gehouden. Deze was al snel volledig uitverkocht. Hoewel de vragen wat moeilijk waren dit jaar was de avond zeer gezellig en zeker geslaagd.

Samen met het Zaan Museum, het Gemeentearchief Zaanstad en de Filmfabriek (het filmhuis en het café) heeft de vereniging een start gemaakt met het inventariseren van de Zaanse Popgeschiedenis compleet met verhalenbank, interviews, film en optredens van oud Zaanse popgroepen.

Tijdens de algemene ledenvergadering op 10 november is na de pauze de uitkomst bekendgemaakt van de Zaan Erfgoedprijs 2018. Dit keer ging de tweejaarlijkse prijs naar

Nico Koelemeijer uit Wormerland en er waren eervolle vermeldingen voor Jelle van der Weide uit Krommenie en Willem Hos uit Assendelft.

Gaandeweg het jaar heeft het bestuur zich bezig gehouden met het boek van Jur Kingma dat in 2019 wordt gepubliceerd, met een schenkingsfolder voor nalatenschappen, met het nieuw leven inblazen van Zaanwiki en de bestuurlijke samenwerking met stichting Zaan Schoon.

De website van de vereniging wordt goed bezocht met gemiddeld 89 unieke bezoekers per dag. Ook de met enige regelmaat verschijnende digitale nieuwsbrief wordt zeer gewaardeerd.

Het ledental is in 2018 gestegen van 917 tot ca. 1.000.

De commissie Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM) heeft nu een of meerdere contactpersonen voor elke voormalige gemeente die mogelijk bedreigde panden in de gaten houden. De Meldpuntenlijst bevat nu ca. 80 objecten waar in 2018 ook fotomateriaal aan gekoppeld is.

In het eerste contact met de nieuwe wethouder Monumenten, mw. N. Groothuismink, heeft het bestuur haar beklag gedaan over de onvoldoende naleving van de samenwerkingsovereenkomst/convenant. Dit heeft ertoe geleid dat het convenant wordt herzien en de contacten zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau worden geïntensiveerd. Het doel is o.a. om de voordrachtlijst voor gemeentelijke monumenten op te schonen en de voordracht van 10 panden per jaar door onze vereniging voor de monumentenstatus beter te communiceren. Voorts heeft de commissie, samen met het bestuur, bereikt dat de oude Vermaning aan de Westzijde 181 op die locatie, als onderdeel van het ensemble aldaar, behouden blijft en niet wordt verplaatst naar de Zaanse Schans. Ook heeft de commissie acties ingezet die hebben geleid tot voor- of definitieve bescherming, handhaving bij illegaal bouwen of advisering bij aanpassingen.

De PR-commissie heeft na het vertrek van Ank Berkhout een nieuw lid gekregen in de persoon van Henny Jansen. De commissie heeft weer deelgenomen aan de jaarmarkt te Zaanwijk waar nieuwe leden zijn geworven. Ook het Glaasje Erfgoed is door de commissie georganiseerd evenals de voorbereidingen van de ledenvergaderingen. Het vrijwilligersbuffet, dit jaar in de Vermaning aan de Westzijde 181, was weer een groot succes dat deze commissie op haar conto kan schrijven.

De commissie Zaan Maritiem heeft een onstuimig jaar achter de rug. Met succes wist ze de Shtandart, een replica van het eerste schip dat Czaar Peter bouwde na zijn terugkomst in Rusland, weer naar Zaandam te halen. Dit heeft erin geresulteerd dat nu samen met de gemeente naar zowel een ligplaats voor deze dwars getuigde driemaster als naar een locatie wordt gezocht voor de realisatie van een historische scheepswerf. In dat kader heeft de commissie ingesproken in het perspectief voor het Centrum-Oostgebied in Zaandam. De commissie heeft ook het idee bij de gemeente geopperd om de houten schepen tijdens Sail 2020 naar Zaandam te halen. De commissie verzorgde veel lezingen.